

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

14. De Cainan iuniore. Gen.11.q.vnica

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

Thare septuagenario Abraham nascatur) 292. computeamus. Illo igitur anno mundi, quo Noe finito diluuiio ex Arca egressus est, videtur natus AElam, sequenti Assur, tertio Arphaxad, Deo eas vires mulieribus suppeditante, quæ proli tam crebro concipiendæ & alendæ pares essent. Sic non erit opus incertas causas expiscari, quibus Arphaxad, aut primo aut secundo inter AElam & Assur natus dicatur, cum tertio semper loco memoretur: hoc enim commodè natiuitatis ordini tribui potest.

4. Arbitrabitur forte quispiam AElam & Assur, propter nobilitatem prius nominari, quam Arphaxad hic Gen. 10. v. 22. & 1. Paralip. 1. v. 17. eo quod ab AElam Perseæ genus ducant, Assur verò Imperij Assyriorum conditor fuisse credatur. Verum debilis est hæc coniectura: si enim veræ dignitatis ratio haberetur, primo loco nominari deberet Arphaxad, à quo Abraham, Gens Hebræa David, Salomon, atque adeo Messias ipse descendit. Taceo præclaris S. Scripturæ interpretibus, Gen. 10. v. 11. videri probabilis Imperij Assyriorum conditorem non fuisse filium Semi, sed ex posteris Chami, vt habet Petauius lib. 9. cap. 13. Videri possunt Pererius, del Rio, Cornelius, Bonferrius & alij. Gen. 10. v. 11. Deinde probabile est, non nisi biennio post diluuium exacto, primum filium Semo natum fuisse. Vnde etiam colligimus AElam & Assur non eam ob causam præponi Arphaxado, ob quam prius Iapheth & Cham nominati dicebam quam ipsum Semum. Gen. 10. v. 21. num. 4. Duo enim anni Chronologici à diluuiio finito ad Naram Arphaxad intercesserant, ex eorum etiam sententiâ, qui à diluuiio ad Abrahamum 292. annos colligunt, hinc ad Exodum 505 à mundi conditu, ad Exodum 2453, vel qui admissio Cainan & dilata ad annum 130. Thare Abrahami natiuitate, à prima rerum origine ad Exodum 2543. putandos arbitrantur.

Arphaxad
nobilitas
suis fratri-
bus.

GEN. XI. V. 12.

QVÆSTIO I.

De Cainan iuniore.

1. Cainan senior fuit filius Enos, parens Malaleelis: iunior autem Cainan filius Arphaxad, parens Salæ. Hunc silent Hebræi codices & Chaldaica Paraphrasis: recensent septuaginta interpretes & S. Lucas. Si quidem Gen. 10. v. 24. sic in Hebræo & Chaldæo legimus: *Arphaxad genuit Sale, & Sale genuit Heber.* siue vt habet vulgata, *Arphaxad genuit Sale, de quo ortus est Heber.* Et cap. 11. v. 2. Porro *Arphaxad vixit triginta quinq. annis & genuit Sale.* Et 1. Paralip. 1. v. 18. *Arphaxad autem genuit Sale, qui & ipse genuit Heber.* Sic constanter si- letur nomen Cainan iunioris apud Hebræos.

Quis Cai-
nan se-
nior? quis
iunior?

K

2. AE

2. At vero septuaginta cap. 10. Gen. v. 24. sic habent: Arphaxad genuit Cainan: Cainan autem genuit Sale. Sale autem genuit Eber. Et cap. 11. v. 12. Et vixit Arphaxad annos centum & triginta quinque, & genuit Cainan: & vixit Arphaxad postquam genuit ipse Cainan annos 430. & genuit filios & filias, & mortuus est. Et vixit Cainan annos centum triginta, & genuit Sala: & vixit Cainan postquam genuit ipse Sala ann. 330. & genuit filios & filias, & mortuus est. Et 1. Paralip. 1. v. 18. Arphaxad genuit Cainan: Cainan autem genuit Sale. Eiusdem Cainan meminit Sanctus Lucas Euang. cap. 3. v. 36. qui fuit Sale, qui fuit Cainan, qui fuit Arphaxad.

Statum
questionis

1. opinio
negat.

Quæstio igitur hic primum oritur, antiqua, celebris, difficilis, vtram hic Cainan unquam in rerum natura fuerit, nec ne?

3. Negant tacite Iosephus, lib. 1. Antiq. cap. 6. Epiphanius hæresi 55. Beda & A. do subrimidè negare videntur: apertè verò negant Eugubinus, Cæteranus, Sixtus Senensis, Genebrardus, Driedo, Abulensis, Ioannes Lucidus, Petavius lib. 9. cap. 17. & turmatim sectarij, Funccius, Bibliander, Beroaldus, Mercator, Temporarius, Calvinus, Codomannus &c. Capellus vellet expunctum Cainan ex Euangelio S. Lucæ: Beza autem reapse expunctit. At vero Cornelius à Lapide in hunc locum multa quidem congerit: concludit tamen hæc suo loco, nempe Luc. 3. discutienda esse.

Ratio 1.

4. Probant recentiores hanc sententiam 1. Quia Hebræi codices, Paraphrastes Chaldaeus, vulgata editio Chronologiæ Iudaicæ, Iosephus, Eusebius, Epiphanius locis citatis omittunt Cainan. Hebræi autem sunt præferendi Græcis ex sententia S. Augustini, lib. 15. Ciuit. cap. 3. Si translatio, inquit,

Ratio 2.

ab originali dissentit: & lingua potius credendum est, vnde in aliam per interpretem facta est translatio. 2. Alias sequeretur Moysem hic tam in Chronologia, quam

Ratio 3.

in historia mundi errasse: siquidem omisit Cainan, & annos ætatis eiusdem,

Ratio 4.

quos ante Natiuitatem Salæ vixerat. 3. Editio Romana 70. interpretum auctoritate Sixti V. vulgata, lib. 1. Paralip. cap. 1. excludit Cainan, & sic ostendit eundem Gen. 11. fuisse excludendum. 4. Totidem anni, tum generatio-

Ratio 5.

nis, tum vniuersæ ætatis tribuuntur Salæ, quot Cainan: vterque enim dicitur

Ratio 6.

genuisse filios, cum esset 130. annorum; inde vixisse 330. annos. Vnde suspicari

2. opinio
probabilius
affirmat.

quispiam possit, intrusum esse Cainan, 5. S. Hieronymus, qui solet alias diligenter notare vbiicumque 70. ab Hebræis dissident, hoc præfens discrimen silet: ergo correctiores videtur habuisse Græcos, in quibus Cainan prætermittebatur. 6. Procopius Gazæus disertè ait: Hebraica veritas habet, Salam genitum esse ab Arphaxad: quæ enim in medio ponuntur obelisco signata videntur.

5. Contraria tamen sententia nec pauciores habet, & maioris auctorita-

rita.

ritatis scriptores, qui afferunt septuaginta seniores, Dei spiritu afflatos, absque mendacio inter Arphaxad & Salen posuisse Cainan. Nam Eusebius ad initium Chronici inter Patriarchas Cainan admittit, & Epiphanius bis in Anchorato & hæresi 66. ac initio Panatij; pauloque inferius ab Adamo ad Abraham generationes 21. recenset, cum dempto Cainan forent 20. tantum. Idem facit S. Augustinus lib. 16. ciuit. cap. 3. & 10. Nicephorus Constant. cap. 2. Chron. Contius ibidem, qui grauius in contrariæ sententiæ authores inuchitur. Fasti Siculi, Marianus Scorus, in Chron. Georgius Syncellus apud Scaligerum, quibus Beda, (quicquid aliqui dicant) assentiri videretur præfat. in Actus Apost. et si fateatur se non posse difficultatem expedire. Hos ex recentioribus sequuntur Torniiellus & Salius anno 38. à diluuiò, Ribera præludio 2. in Prophetas, Salmeron tomo 3. tract. 28. Canus in locis Theologicis, Sigonius in Sulpitium, Lipomanus in catena, del Rio, Sa, in hoc cap. Bellarminus, Gordonus, Samerius in suis Chronol. Barradius tom. 1. Concord. Euang. lib. 5. cap. 29. Suarez in 3. p. q. 1. disp. 6. sect. 1. Toletus in caput 3. Lucæ, Vincentius Regius, lib. 1. Euangelicæ elucidationis cap. 3. ver. 10. Raderus in Fastos Siculos, Azor lib. 6. Institutionum moralium cap. 58. dicendum inquit, existimo 70. interpretes addidisse generationem Cainan, vel afflatu & instinctu spiritus S. vel vna traditione à maioribus per manus accepta, & ita Lucam eam posuisse. Addit Gordonus periodo 3. in hanc sententiam grauiores nostri temporis scriptores consentire. Ratio est, quia nulla reddi potest idonea causa, cur à 70. falsum asseratur, aut à S. Luca Euangelico textui falso insertum dicatur, at iusta ratio potuit esse, cur in Hebræis codicibus Cainan sileatur. Quæ enim vel Septuaginta interpretum, vel aliorum audacia tanta esse potuit, quæ non modo nomen Cainan, sed & annos, quos ante, quos post genitum filium vixisset memoratur, in sacrum textum intruderet, si Cainan nunquam exiit? Quæ malitia, quæ spes vilitatis, aut 70. seniores, aut eorum amanuenses potuit ad hoc mendacium impellere, tam disertis verbis, toties nomine repetito, tam accuratis annorum numeris concinnandum? Quomodo hic error in Euangelium irrepit? An fortè Euangelista prout apud 70. legerat, sic Cainan in Euangelium sine vlla explanatione retulit, nec curauit, falsumne, an verum esset? Absit hæc temeritas ab Euangelista: multo verò minus intexuit, quæ falsa esse nouerat. An fortè deceptus est S. Lucas, vt hæc licet falsa; vera tamen esse putaret? procul hæc deceptio, ab eo, cuius calamum S. spiritus assistentia regebat. An fortè mente subaudiebat hæc aut similia: prout in Græcis codicibus, quamuis falsè legitur? At hoc certè calamo exprimendum erat, ne Christiani in errore inducerentur, aut occasio daretur malè sensatis sectarijs eiusmodi glossemata quoties liberet

Ratione
2. opinio-
nis.

comminisci. An fortè ab aliquo, non Euangelista, Cainan margini primum adscriptus: deinde ab alio in textum translatus? eadem incommoda sequerentur.

*Ad 1. rati-
onem 1.
opinionis.*

4. Ad rationes contrariæ opinionis proclivè est generalem afferre respon-
sionem, eas duci ab autoritate negatiua. Editionem tum Hebræas, tum La-
tinam, veram esse, neque tanquam falsam ex Græco corrigi: sed per 70. senio-
res in veteri testamento, & per S. Lucam in nouo explicari, & quoad pauca
quæ deerant suppleri. Hebræus enim non asserit Cainan in rerum natura nun-
quam constituisse, sed tantum silentio præterit. Interpres autem Chaldeus, &
vulgatus Latinus iure Cainan omiserunt, ne ab officio puri interpretis disce-
dere viderentur. Iosephi autoritatem, vt alijs in locis, ita hic si commode ex-
plicari non potest, sine magno incommodo negligere licet. Cur autem Epi-
phanus illa hær. 55. negligat Cainan, quem alibi sapius Patriarchis annume-
rat, incertum est; forte, quia ibi contra Samaritanos disputat, qui non nisi He-
braicas scripturas admittebant, vt ex Radero notat Salianus: vel fortè, quia
generatio Cainan non erat necessaria ad argumentum, quo in Samaritanos
vtebatur, perperam existimantes Sem filium Noe eundem cum Melchisede-
cho fuisse. Iure enim Epiphanius Cainan prætermisit, ne quid afferret, quod
ab aduersarijs negari posset, vel non constaret ab ijs admitti, vt notat Bonfere-
rius. Quid autem reuera hac de re senserit Epiphanius, alibi satis ostendit. Eu-
sebius aliquando dissimulat Cainan: quem cum alibi exprimat, negasse non
censetur. Ad autoritatem S. Augustini respondeo: quando est pura transla-
tio, quæ à fonte ipso discrepat: fonti credendum potius, quam translationi. Sic
numeri annorum in serie Patriarcharum, ex Hebræo certius quam ex Græco
habentur. Sic latina quædam exemplaria, quæ Lucæ 15. v. 8. habebant *euertis do-
mum*, re etè correctæ sunt ex Græco, vbi habetur, *euertit*. At verò, quando trans-
lationi adiuncta est declaratio, & quorundam quæ subintelligi possunt ex-
pressio, tunc admittitur translatio: nec tamen fons ipse deseritur; sed quod in
fonte latebat, quasi in apertam veritatis planiciem educitur. Vnde S. Augusti-
nus seipsum explicans ib. cap. 23. merito ait, *creduntur septuaginta interpretes accep-
se propheticum spiritum, vt si quid eius auctoritate mutarent, atq; aliter quam erat, quod
interpretabantur dicerent, neq; hoc diuinitus esse dictum, dubitarentur*. Hæc ille, & meri-
tò: tunc enim aliter quidem rem narrat, quam scripto sit comprehensa; con-
trarium tamen non asserunt, sed quod obscurè aut imperfectè scriptum erat,
clarius & perfectius recensent.

*Ad 2. rati-
onem 1.
opinionis.*

5. Secundæ rationis neganda est illatio. Duobus modis, admissio Cainan
potest ab errore Moyse vindicari. 1. Si cum nonnullis, vt Toletus, dicamus
eum quidem olim inter Patriarchas Cainan posuisse, & annos eius, sed tem-
porum

porum aut hominum iniuria, vnum alterumue è sacra pagina versiculum excidisse. Corruptum enim aut saltem mutilum, non vno in loco Hebræum textum graues auctores opinantur, vt videre est apud Salmeronem illo tract. 28. & Bellarminum tomo 1. lib. 2. de Verbo Dei, cap. 2. Quod si perfidia Iudaica, quippiam alibi è Codicibus Hebræis erasit: cur non etiam hic, vel ob eam causam, vt si dem 70. senioribus derogaret, odiumq; in Ecclesiam Synagogæ reliquijs instillaret? Altero modo ab errore Moyse eximi potest, si cum Salliano, Salmerone, Del Rio, nihil hic Hebræis codicibus detractum indutum sit, sed iusta de causa Cainan à Moysse data opera prætermisum putemus. Sicut enim S. Matthæus cap. 1. tui Euangelij tres generationes translij, & S. Ioannes apocalyp. 7. tribum Dan inter cæteras non recensuit: Ita Moyse idonea aliqua de causa, puta vel latentis mysterij, vel quod decem tantum generationes à Noe ad Abraham recensere vellet, sicut totidem ab Adamo ad Noe retulerat, potuit vnam generationem præterire, & quod vel de Chronologia vel de historia perfectione scriptis non erat complexus, per traditionem ad posteros, atque a deo successu temporis ad ipsos 70. interpretes transmittere. Neq; verò idcirco historia veritate caret, quod vna generatio omitatur, aut Arphaxad dicatur genuisse Salen, qui est illius nepos: nam & Euangelio sua constat veritas, licet in eo tres generationes sint intermissæ, & Ioramus dicatur genuisse Iosiam, qui fuit Iorami abnepos: hæc enim de generatione mediata sine mendacio intelligi possunt, iuxta vsitatum scholis axioma. *Quod est causa causa, est causa causati.* Minimè igitur absurdum videri debet, aliquid ad clarum veritatis sensum spectans, in textu Hebræo quandoque intelligi, quod à 70. senioribus explicetur, vt patet ex ijs, quæ de Cainan & Abel habemus, Gen. 4. v. 8. vbi Hebrææ & Chaldææ editioni hæc verba desunt; *eamus foras, siue in agrum,* quæ in Græca & Latina reperiuntur. Similiter, quæ Exodi 12. v. 40. dicuntur de tempore, quo Israelitæ habitauerunt in Ægypto latius Græci codices explicant, quam Hebræi, & ex his Latini atque Chaldæi, vt fuis illo loco declarabitur.

6. Nec est, quod vllum Chronologia sollicitum reddat: Est enim nunquam fuerit Cainan iunior, eritne idcirco clara in scripturis Chronologia? Haud facile conceder Petauius, memor eorum, quæ scripsit tum alibi tum lib. 9. cap. 6. §. Principio annorum, & cap. 17. ab initio: non concedent alij, qui memoria reperent intricatas illas rationes de Natali Abraham, de annis ab Exodo, vsque ad initia templi Salomonis, de annis Iosue, Iudicum, Regum Iuda, & Israel, seruitutis Babylonicæ, Hebdomadam Danielis, &c. Plura hæc de re cum attulisset Bonfrerius Gen. 11. v. 12. *Malim, inquit, totam Chronologiam temporum, & rationem eueri & inueri, sateriq; me nescire, quid quoq; tempore gestum sit, quam*

scripturam mendacij arguere, quod nimis quam impium sit, vel quod ab Ecclesia omnibusq; passim Doctõribus receptum sit pro sacra scriptura, vt supposititium credere. Viderint, ne id fecisse putentur ij, qui Cainan negant vnquam fuisse, nomenq; Cainan per errorem in Euangelium impactam volunt.

Ad 3. Ra-
tionem 1.
opinionu.

7. Tertium argumentum in aduersarios retorquetur. Ista enim Biblia disertè Cainan exprimit, in libro Geneleos: ergo in libro Paralip. eundem tacitè intellexerunt: libro Geneleos Arphaxad dicitur genuisse Cainan, pura immediate: in Paralipomenis scribitur genuisse Salam, subaudi, mediate. Cur vero Cainan in libris Paralipomenon tacitè prætereatur, causam nonnulli autumant, quod his libris eorum tantum catalogus texatur, qui magnæ alicuius familiæ capita fuerunt, & quasi agmen duxerunt, qualis putatur non fuisse Cainan. Addit Bonfrerius nihil mirum videri quod i. Paralip. 1. Romanum exemplar Cainan omitat, cum ibidem in margine notatum habeatur, in eo loco esse hiatum & lacunam, nec tantum ille versus desit, sed etiam aliquot alij antecedentes & sequentes.

Ad 4.

8. Ex quarto nihil aliud colligi potest, nisi quod Sale, tot annis ante & post susceptam prolem ibi nominatam vixerit, quot simili ratione patens eius vixerat: quid autem hic adynaton? quid absurdum? Imò fortè non deerunt, qui mirentur, id non sæpius in sacris codicibus reperiri.

Ad 5. & 6.

9. Quintum etiam argumentum ab autoritate negatiua ducitur, & sic negatur consecutio: quanquam satis pro Cainan steterit S. Hieronymus, cum apud S. Lucam, & apud Eusebium in Chronico à se in linguam latinam translato, Cainan in choro Patriarcharum constituar, nec vsquam alibi contrariū insinuet. Neq; verisimile est eos codices S. Hieronymi manus effugisse, quibus eo tempore S. Augustinus & alij utebantur. Quin potius inde suspicio oriri potest S. Hieronymum, aut ex aliquibus exemplaribus Hebræis adhuc integris, aut aliunde cognouisse veritatem Græcæ translationis de Cainan, ac idcirco hac de re siluisse, sicut & filer de illo vers. 40. Exodi 12. Imo hoc ipso capite de annis Arphaxad, & Sale, nec non cap. 12. v. 8. & 9. cap. 23. v. 15. Non igitur omnia loca notauit S. Hieronymus in quibus 70. ab Hebræis dissentiant. Huius tamen loci cum meminisse refert Sixtus Senensis Biblioth. lib. 5. annot. 88. & ex eo Bonfrerius hic, ita vt S. Hieronymus fateatur S. Lucam in Euangelio Cainan poluisse, & nullatenus falsum scribere potuisse, spiritu sancto calamus regente.

Ad ratio-
nem Peta-
uii.

10. Ex dictis facile depromi potest solutio eorum, quæ assertoribus Cainan obijcit Petauus lib. 9. cap. 16. Idem enim author cap. 24. explicans verbum illum 40. Exodi 12. Non possumus, inquit, magis idoneos asserre vindices nodi istius, & interpretationis nostræ, quam seniores illos septuaginta, quos instinctu quodam afflatu, spiritus S. sacri codices vertisse, antiquorum Patrum pleriq; sentiunt. Idem proflus de Cai-

Cainan dicere possunt qui eum inter Patriarchas agnoscunt. Addit Peratius S. Paulum ad Galatas 3. v. 17. sine dubio ad eorundem 70. lectionem habuisse respectum. Verum quod de S. Paulo asserit ille: idem alij in negotio Cainan, de S. Luca affirmabunt. Dices: Cainan ab Hellenistis Christianis in Lucæ contextum eadem inculcatum esse licentia, qua & in septuaginta seniorum editionem prius irrepsit. R. 1. Probandum esset hoc assumptum. 2. Pari modo dicent S. Augustinus & alij Cainan patroni, idem obijci posse de illo loco ad Galatas, & de Seniorum versione Exodi 12. v. 40. & sic Hebræos paucioribus quidem annis quam 430. in Aegypto moratos: certum tamen illius moræ annorum numerum non constare.

11. Dices iterum: Mendosus est locus ille apud S. Matthæum, quo Ioram dicitur genuisse Oziam, & Iosias Iechoniam: ergo & ille apud S. Lucam quo Sale ponitur Cainan. At quam facile inferas hanc consequentiam, tam secure negari potest. Ex tuo enim antecedente, æquè concludi posse videtur vel illum ad Galatas, aut textum Hebræum, quo Arphaxad dicitur genuisse Sale corruptum esse.

12. Placet igitur eorum sententia, qui Cainan agnoscunt: quia etsi fateantur aliquid deesse Hebræis codicibus, ad plenam rerum explicationem, id tamen sine veritatis præiudicio fieri contendunt: qui verò Cainan non admittunt, coguntur asserere falsum esse, quod apud 70. legitur, & falso textu fictum Cainæ nomen, à S. Luca, vel alio quopiam in Euangelia derivatum, nulla adhibita cautione aut explicatione huius intrusionis, ac denique Ecclesiam hunc errorem dissimulare.

13. Perpendantur sine studio partium hæc à S. Augustino ad S. Hieron. scripta epist. 8. *Ad hanc considerationem coget te pietas, qua cognoscis fluctuare auctoritatem Scripturarum divinarum, ut in eis, quod vult quisque credat, quod non vult, non credat, si semel fuerit persuasum aliqua illos viros per quos nobis hæc ministrata sunt in scripturis suis officiosè potuisse mentiri. Et epist. 9. Si ad scripturas sanctas admissa fuerint velut officiosa mendacia: quid in eis remanebit auctoritatis? quæ tandem de scripturis illis sententia proferetur, cuius pondere contentiosa falsitatis obreratur improbitas? statim enim ut protuleris; si aliter sapit, qui contra nititur, dicet illud, quod prolatum eris bono aliquo officio scriptorem esse mentitum.* Hæc ibi, quæ aliquo modo in eam quadrare videntur, qui dixerit, aliqua falsa per exscriptoris imprudentiam sacro textui inserta, præsertim ubi omnes editiones concordant. Vide notas in lib. Iud.

q. 4. num. 2.

Q V A-

1. Obiectio.

Resp.

2. Obiectio infirma.

S. Augustini doctrina.